

RIIGIKOHUS

DISTSIPLINAARKOLLEEGIUM

OTSUS

Distsiplinaarasja number	3-8-11-1-12
Otsuse kuupäev	8. jaanuar 2013
Kohtukoosseis	Eesistuja riigikohtunik Lea Laarmaa, liikmed riigikohtunikud Ott Järvesaar ja Harri Salmann, Tallinna Ringkonnakohtu kohtunik Ulvi Loonurm ja Harju Maakohtu kohtunik Piret Randmaa
Kohtuasi	A Maakohtu B kohtumaja kohtuniku X, sünd 13. detsembril 1954. a, kohtunikuks nimetatud 12. oktoobril 1993. a, tööle asunud 1. novembril 1993. a, varem distsiplinaarkorras karistamata, distsiplinaarasi.
Distsiplinaarmenetluse algataja	Tallinna Ringkonnakohtu esimees Urmas Reinola
Asja läbivaatamise kuupäev	10. detsember 2012. a
Istungil osalenud isikud	A Maakohtu kohtunik X, Tallinna Ringkonnakohtu esimees Urmas Reinola Istungit protokollis Riigikohtu personalispetsialist Triinu Meeru

RESOLUTSIOON

- 1. Mõista A Maakohtu kohtunik X distsiplinaarkorras süüdi ametikohustuste mittekohases täitmises ja määrata talle distsiplinaarkaristuseks noomitus.**
- 2. Otsuse peale on kohtunikul õigus esitada kaebus Riigikohtu üldkogule 30 päeva jooksul alates otsuse kuulutamisest.**
- 3. Otsus jõustub pärast p-s 2 nimetatud tähtaja möödumist, kui kohtunik pole esitanud kaebust Riigikohtu üldkogule.**

DISTSIPLINAARSÜÜDISTUS

1. Tallinna Ringkonnakohtu esimees Urmas Reinola algatas 14. novembril 2012. a distsiplinaarmenetluse A Maakohtu B kohtumaja kohtuniku X-i suhtes kohtute seaduse (KS) § 87 lg 2 alusel ametikohustuste mittekohase täitmise tõttu. Distsiplinaarsüüdistuse kohaselt väljendus ametikohustuste rikkumine eelkõige tegevusetuses. Kohtunik ei otsustanud tsiviilasjas nr 2-11-26919 7. mail 2012 tehtud esialgse õiguskaitse kohaldamise määruse peale AS-i Meris poolt tähtaegselt esitatud määruskaebuse menetlusse võtmist ja ka selle menetlemisest keeldumist, rikkudes sellega määruskaebuse menetlemise nõudeid maakohtus. A Maakohtu 7. mai 2012 määrusest tulenevalt oli menetlusosalistel õigus esitada selle määruse peale 15 päeva jooksul arvates määruse kättesaamisest kaebus Tallinna Ringkonnakohtule A Maakohtu kaudu.

Otsustamaks määruskaebuse menetlemisest keeldumise või edastamise üle ringkonnakohtule, asus kohtunik selle asemel 19. juuni 2012 määruses seisukohale, et „... Juhul, kui käesolev kohtumäärus jõustub, muutub esialgne õiguskaitse tühiseks, rakendub kohtumäärusega kehtestatud juurdepääs. Juhul, kui käesolev kohtumäärus vaidlustatakse lahendab II astme kohus koos kohtumäärusele esitatud kaebuse lahendamise ja ka esialgselt esitatud määruskaebuse. Kui kohus on asjas lahendit tegemas, siis kohus mingeid menetlustoiminguid selle aja jooksul lahendatavas asjas ei tee.“ Distsiplinaarmenetluse algataja leiab, et tegemist ei ole olukorraga, mis on sätestatud TsMS § 402 lg-s 8, s.t kui kohus läheb pärast poolte kohtuvaidlust otsust tegema. Kuigi TsMS § 665 lg 2 kohaselt võib määruskaebust läbivaatav ringkonnakohus enne määruskaebuse lahendamist määruskaebust tagada, ei õigusta see kohtuniku poolt määruskaebuse tähelepanuta jätmist.

Kohtunik X rikkus TsMS § 663 lg-s 1 sätestatud, kuna jättis lahendamata 7. mai 2012 määruse peale 24. mail 2012 esitatud määruskaebuse menetlusse võtmise ja ei teinud otsustust selle rahuldamise või rahuldamata jätmise kohta. Seadusest tuleneva otsustuse tegemata jätmisega rikkus kohtunik menetlusosalise kaebõiguse realiseerimist.

Eesti kohtunike eetikakoodeksi punkti 1 kohaselt hoiab kohtunik kohtunikukonna ausameelsuse ja sõltumatuse mainet. Kohtunik R. X-i tegevus tsiviilasja nr 2-11-26919 menetlemisel kahjustab kohtuniku mainet olulisel moel, andes nii menetlusosalistele, kui ka meediale võimaluse spekulereida mõttega kohtuniku pealiskaudsusest ja erapoolikusest kohtuasjade lahendamisel.

DISTSIPLINAARKOLLEEGIUMI ISTUNGIL UURITUD TÕENDID

2. Distsiplinaarsüüdistuses kirjeldatud faktiliste asjaolude tõendamiseks esitati distsiplinaarkolleegiumile tsiviilasja nr 2-11-26919 toimik ja A Maakohtu esimehe 8. oktoobri 2012 vastus AS Meris 19. septembri 2012 kaebusele, samuti A Maakohtu esimehe 29. oktoobri 2012 seletus ja kohtunik X-i sama päeva selgituskiri Tallinna Ringkonnakohtu esimehele. Distsiplinaarkolleegiumi palvel esitas A Maakohtu esimees kohtunik X-i tööalase iseloomustuse ja statistika ning kohtunik X kirjaliku seletuse.

Kirjalikus seletuses distsiplinaarkolleegiumile leiab kohtunik, et AS-i Meris kaebus on alusetu ja põhjendamatu. Ta määras selles tsiviilasjas avalduste ja dokumentide esitamise viimaseks tähtpäevaks 21. mai 2012, kuid kaebaja esitas määruskaebuse 24. mail 2012. Ta on seisukohal, et kirjalikus menetluses teeb kohus pärast avalduste ja dokumentide esitamiseks antud tähtpäeva sisulise lahendi ning muid menetlustoiminguid enam ei tee. Seetõttu jättis ta hagi tagamise määruse peale esitatud määruskaebuse tähelepanuta. Samuti jättis ta tähelepanuta avaldaja avalduse kaebaja trahvimiseks, kaebaja avalduse hagi tagamise abinõu asendamiseks ja esitatud foto. Tema arvates on selline tegevus loogiline, kuna määruskaebuse menetlusse võtmine nõuab arvamuste küsimist

teistelt menetlusosalistelt ja kui kohus kaebust ei rahulda, siis ka toimiku saatmist II astme kohtusse. Tema arvates on menetluslik olukord praegusel juhul sama kui TsMS § 402 lg-s 8 kirjeldatu. Ta märgib, et kohtuniku töö meeldib talle, ta on töötanud põhimõttel, et kohus on inimeste, mitte inimesed kohtu jaoks. Ta leiab, et pole KS § 87 lg 2 nimetatud süütegu toime pannud. Küsimus on menetlusseadustiku sätete erinevas tõlgendamises. Lisaks leiab ta, et on KS § 12 lg 2 teisest lausest tulenevalt menetlenud määruskaebust piisava hoole ja tähelepanuga.

Distsiplinaarkolleeegiumi istungil möönis kohtunik võimalust, et ta võis määruskaebuse menetlemata jätmisega rikkuda menetlusseadustiku nõudeid, kuid see minetus oli seotud menetlusökonoomiaga. Kohtunik rõhutas veel, et tal on pikaajaline töökogemus ja ta püüab edaspidi vältida isiklike emotsioonide kirjutamist kohtulahenditesse.

Distsiplinaarkolleeegiumi istungil jäi Tallinna Ringkonnakohtu esimees U. Reinola esitatud distsiplinaarsüüdistuse juurde ja lisas, et kohtunik X-i tööga võib üldjuhul rahule jääda, kuid kohtulahendites ei tohiks kohtunik näidata üles isiklikku suhtumist asjasse. Praegusel juhul võttis kohtunik X menetlusosaliselt ära määruse peale edasikaebamise õiguse.

A Maakohtu esimehe tööalasest iseloomusest X-i kohta nähtub, et kohtunik on spetsialiseerunud ainult tsiviilasjade lahendamisele. Töökoormuste ühtlustamise vajaduse tõttu on ta lahendanud tsiviilasju ka Haapsalu ja Paide kohtumajades. Nendest kohtulahenditest, mille peale on edasi kaevatud, on viie aasta jooksul tühistatud või osaliselt tühistatud A kohtumajas tehtud kohtulahenditest 65% (108 edasikaevatud lahendit). Peamiseks lahendite tühistamise põhjuseks on olnud menetlusõiguse normide oluline rikkumine. Kohtunik X on osalenud aktiivselt koolitustel. Iseloomult on ta abivalmis, laia silmaringiga ja avatud suhtleja.

DISTIPLINAARKOLLEEGIUMI SEISUKOHT

3. Kolleeegium osundab, et distsiplinaarsüüdistuses esitatud faktiliste asjaolude üle puudub vaidlus. Kohtunik X esitatud süüdistuses end süüdi ei tunnista.

4. Distsiplinaarsüüdistuses märgitud tsiviilasjas nr 2-11-260919 tegi kohtunik X 7. mail 2012 esialgse õiguskaitse kohaldamise määruse, mille peale oli menetlusosalistel õigus esitada määruskaebus 15 päeva jooksul arvates määruse kättesaamisest Tallinna Ringkonnakohtule A Maakohtu kaudu. Puudutatud isik esitas A Maakohtule määruskaebuse 24. mail 2012. Nõuded sellise määruskaebuse menetlemisele maakohtus on sätestatud TsMS §-s 663. Selle paragrahvi 1. lõike kohaselt otsustab maakohus määruskaebuse menetlusse võtmise viivitamatult pärast määruskaebuse saamist. Kohtunik X ei võtnud nimetatud määruskaebust menetlusse ja ei keeldunud ka selle menetlusse võtmisest. Määruskaebus on lisatud toimikusse pärast 19. juuni 2012 määrust, millega asi lahendati sisuliselt (tlk 149 kd 2). 24 mai 2012 määruskaebusel on märge „Rahuldamata Ringkonnakohtule 20.11.2012“. Tallinna Ringkonnakohtus vaadati 24. mail 2012 esitatud määruskaebus läbi 28. novembril 2012. Seadusest tuleneva otsustuse tegemata jätmisega rikkus kohtunik X menetlusosalise kaebeõiguse realiseerimist.

5. Kolleeegium leiab, et kohtunik X pani toime süülise teo, mis seisnes oma ametikohustuste mittekohases täitmis. Määruskaebus võeti A Maakohtu teise kohtuniku poolt menetlusse kuus kuud pärast selle esitamist. Seega on kohtunik X toime pannud distsiplinaarsüüteo kohtute seaduse § 87 lg 2 mõttes (distsiplinaarsüütegu on kohtuniku süüline tegu, mis seisnes ametikohustuste mittekohases täitmis). Kolleeegium on seisukohal, et kohtunik X-i väide, et praegusel juhul on

tegemist tsiviilkohtumenetluse seadustiku sätete erineva tõlgendamisega, ei ole õige. TsMS § 663 ei anna tõlgendamise võimalust.

6. Kuna kohtunik X-i distsiplinaarsüütegu on leidnud tõendamist, siis tuleb teda karistada. Distsiplinaarkaristuse määramisel arvestab kolleegium distsiplinaarsüüteo raskust ja iseloomu, samuti kohtunik X-i suhtumist sellesse teosse. Kolleegium arvestab ka seda, et kohtunik X-i ei ole varem distsiplinaarkorras karistatud ja kohtu esimees iseloomustab teda positiivselt.

Eeltoodu alusel, juhindudes kohtute seaduse § 87 lg-test 1 ja 2, § 88 lg 1 p-st 1 ja § 97 lg-st 1, mõistab distsiplinaarkolleegium kohtunik X-i süüdi distsiplinaarsüüteo - ametikohustuse mittekohases täitmisel - ja karistab teda noomitusega.

Ott Järvesaar

Lea Laarmaa

Harri Salmann

Ulvi Loonurm

Piret Randmaa